

ČERNÁ ZVĚŘ VE ŠVÉDSKU

v podání filmaře Mikaela Thama

Mikael Tham je švédský autor loveckých DVD a v celé Evropě doposud natočil nejvíce filmů o lovu černé zvěře. Točí filmy od roku 2003 a od té doby z jeho filmové dílny vyšlo již osm DVD zaměřených na život a lov černé zvěře. Byl jedním z prvních, kteří od počátku sledovali rozrůstající se populaci divokých prasat ve Švédsku a díky tomu má problematiku jejich života a lovu velmi dobře zmapovanou. Firma LOCKJAKT.CZ proto kontaktovala Mikaela Thama a níže přináší volnou formou přeložené praktické poznatky.

Byl jsem fascinován divočáky již od svého dětství. Když jsem začal jako náctiletý lovit, ve Švédsku v té době ještě černá zvěř volně nežila. Ale měl jsem tu příležitost dostat se s mým otcem několikrát na lov do Polska, zhruba třikrát čtyřikrát ročně jsme vyrazili na lov šoulačkou nebo na naháňku, a tak se mi poštěstilo ulovit si svého prvního divočáka ve věku 14 let právě v Polsku. Na ulovení mých prvních třech divočáků ve Švédsku jsem si musel počkat až do osmdesátých let. Do té doby jsme volně žijící divoká prasata ve Švédsku neměli. Byly tady sice objeveny nálezy pozůstatků černé zvěře z doby kamenné, ale od té doby divoká prasata vymizela a nikdo nezjistil, proč a jak. Černá zvěř byla poté na několika místech Švédska držena v oborách a na konci sedmdesátých let minulého století se divočákům podařilo hned na několika místech z obor uniknout.

Naštěstí pro mne, jedna z prvních oblastí, kde se divočáci usídlili a rozmnožili, byla právě blízko mého loveckého území. Lidé, hlavně farmáři, byli z toho, že divoká prasata začínají žít volně, velice roztrpčení. A tak švédská vláda rozhodla, že volně žijící prasata musí být zlikvidována. Aby se ujistili, že se to opravdu stane, slíbili za každé střelené divoké prase 500 švédských korun (v té době přibližně 2500 českých korun). To byla spousta peněz, protože mluvíme o době před třiceti lety. Tenkrát opravdu bylo možné výskyt volně se pohybující černé zvěře potlačit, protože divoká prasata stále ještě nebyla přivýklá švédské fauně a přírodě ve Švédsku vůbec. Ale švédská vláda vůbec nepomyslela na to, že byla místa, kde volně žijící divoká prasata lidem nevadila, a tam nebyla vůbec lovena, a tak došlo v určitých oblastech ve velice krátké době k rozmnožení této zvěře.

Švédská vláda celkem brzy přišla na to, že divoká prasata na některých místech velice dobře prosperují, a nakonec vše vyřešila změnou zákona tak, že se černá zvěř stala oficiální součástí švédské fauny. Došlo ke zrušení zástřelného, což ve velice krátké době vedlo k nárůstu silné populace v oblasti Skåne a Stockholmu.

O černé zvěři víme, že se za situace, kdy na ni není vyvíjen dostatečný lovecký tlak, každý rok její populace zdvojnásobí. První roky to nic neznamená, nic není vidět, protože máte z páru 4, 8, 16, 32 jedinců, počty tedy relativně snesitelné, ale už tak sedmým osmým rokem nastává obrovský problém s radikálním početním nárůstem populace. Já tomu říkám „kečup efekt“ – představte si láhev s kečupem: třesete s ní a nic nevytéká. A pak najednou ojoj – a máte kečup všude. Přesně tak to je s divokými prasaty, šest let si jich nemusíte

v přírodě všimnout, a pak jich je najednou dvě stě, pět set a po deseti letech jsou prasata všude, kam se podíváte.

Takže i u nás to byl „kečup v talíři“, samozřejmě lokálně. Víme, že divočáci se rozmnožují opravdu děsivě, mladí kňouři jsou schopni jít i 100 km za bachyněmi. Bachyně ne, ty zůstávají v místech, kde přišly na svět, ale mladí kňourci migrují. Nebyl pro nás problém lovit prasata na čekané, ale problematické byly naháňky, protože psi, se kterými jsme doposud lovili, nebyli na prasata zvyklí.

Křepeláci, různé druhy brak, které jsme používali, byli zvyklí lovit vysokou zvěř, ale nebyli zvyklí na černou zvěř, která se jim začala stavět na obranu. Necháпали jsme, když jsme byli v lečích, kde bylo spoustu prasat, že jsme žádné nemohli ulovit, ale postupně jsme pochopili proč. Psi totiž běhali okolo divočáků, přebíhali je, protože divočáci zůstávali zalehlí a psům se nechtělo s nimi do kontaktu. Pochopili jsme, že naháňka je sice vhodný způsob pro snížení stavů černé zvěře,

Nejoblíbenějšími psy Mikaela Thama pro lov černé zvěře jsou západosibiřské lajky

musíme lovit divočáky v leči, ale potřebovali jsme psy, kteří by byli schopni stavět černou zvěř. Měl jsem již tenkrát drátosrstého ohaře, který uměl lovit černou, ale měl jsem s ním na divočáky špatné zkušenosti, protože byl příliš ostrý a šel do kontaktu, a býval při tom častokrát zraněn.

Začal jsem tedy přemýšlet o jiném plemeni loveckého psa a po několika dalších kontaktech a incidentech, které jsme následně opět ošetřovali šitím, jsem se definitivně rozhodl. Kamarádi mne dostali do Estonska a tam jsem koupil svého prvního západosibiřského psa, který byla speciálně vycvičena právě pro lov divočáků. Podle mého názoru je západosibiřská lajka nejefektivnější pes, který

Mikael Tham jako vedoucí naháňky na černou, daňčí a vysokou zvěř (Kronoval, leden 2010)

pracuje sice blízko u prasat, ale zároveň nedochází často k jeho poranění. Víím, že každý lovec má svůj vlastní názor na to, který pes je k lovu nejvhodnější, ale můj názor je, že na lov divočáků je z tohoto důvodu nejvhodnější právě západosibiřská lajka.

Dnes používáme ve Švédsku k lovu černé zvěře spoustu dalších loveckých plemen, některá plemena jsou dovezená, zejména slovenský kopov, křepeláci, teriéři, některé druhy jsou speciálně švédské, např. švédský losí pes, nicméně jsme museli změnit přístup k lovu divočáků. Tento proces nám trval zhruba dvacet let, než jsme dosáhli dnešního stavu a poznatků.

Jak jsem řekl již na začátku, o divoká prasata jsem se zajímal dlouho od dětství, ale nemohl jsem najít žádné dostupné informace. Tak jsem se rozhodl, že sám o černé zvěři napíšu knihu, jednak pro ostatní, které tato problematika zajímala, ale i sám kvůli sobě, abych se přinutil dozvědět se o tomto tématu více. Měl jsem velké štěstí, že jsem mohl lovit divoká prasata v zemích jako je Rusko, Litva, Lotyšsko, Estonsko, byl jsem také v Polsku, Německu, Bulharsku a Maďarsku a po každé, když jsem do těchto zemí jel na lov, tak jsem vyhledával vedoucí těchto lovů a snažil se s nimi o černé zvěři mluvit, zjistit vše důležité a získat od nich jejich praktické zkušenosti a poznatky. Snažil jsem se číst veškerou odbornou literaturu dostupnou v německém jazyce a obzvláště jsem byl ohromen znalostmi východoněmeckého badatele a spisovatele Heinze Meynharda.

Toto vše, dohromady s mými vlastními zkušenostmi, jsem sepsal v mé první knize o divokých prasatech. Bylo mi naprosto jasné, že divoká prasata budou velice brzy běžnou švédskou zvěří, ale nikdo další včetně švédské vlády v tom problém nespatořoval, všichni narůstající stavy černé zvěře viděli pouze jako lokální problém. Nikdo nechtěl vidět ani slyšet, že se na nás hrne lavina v podobě přemnožení černé zvěře. A ani teď, třicet let po vypuštění divočáků z obor, nemáme žádný opravdu efektivní plán či strategii, jak černou zvěř ve Švédsku početně eliminovat. Náš problém ve Švédsku spočívá v tom, že farmáři chtějí, aby divoká prasata pouze nebyla na jejich polích, v lesích jim nevádí. Na jednu stranu máme oblasti, kde hospodaří spousta malých sdružení, kde si každý lovec může lovit co chce bez větší kontroly, takže v těchto místech jsou divoká prasata malá a velice špatné kvality, protože je na ně vyvíjen velký lovecký tlak. Na druhou stranu vím o sdruženích, která jsou větší, okolo tisíce hektarů, a mají tam mnohem lepší management zvěře, nemají tam tolik kusů, ale zato jsou to kusy vysoké kvality.

V roce 2002 jsem natočil svůj první film o lovu černé zvěře a dospěl jsem k závěru, že film by neměl být jen o lovu samotném, ale také o managementu a dalších vědomostech, spojených s touto zvěří. Tento film měl být původně jen jeden, neplánoval jsem žádný další, ale k mému velkému překvapení byl obrovský zájem o formu loveckého vzdělávání pomocí DVD. Tak jsem další rok natočil druhý film, a tak to pokračovalo rok za rokem. A nyní jsem velice rád, že jeden z mých posledních filmů o lovu divočáků byl přetlumočen

Mikaelův drátosrstý ohař jde do kontaktu s černou zvěří a je přitom častokrát zraněn

Západosibiřská lajka pracuje nablízko u divokých prasat a nedochází často k jejímu poranění

do českého jazyka a počátkem léta představen také českým myslivcům.

Jsem si pokorně vědom toho, že je mezi českými myslivci spousta těch, kteří loví divoká prasata delší dobu než já, ale přesto jsem velice rád, že mohu své zkušenosti a poznatky sdílet i českým lovcům. Divočáci jsou velice populární zvěří po celé Evropě, bez rozdílu států a rozdílných loveckých tradic. V mém dalším DVD se chci věnovat otázce odlovu správných kusů, protože u nás ve Švédsku máme pro ostatní druhy zvěře vynikající fungující management, ale pro divoká prasata ne. U srnčí zvěře nelovíme mladé nadějně srnce za účelem zachování kvalitních trofejí, a proto také máme trofejově nejsilnější srnce na světě, ale co se týče managementu černé zvěře, nedodržujeme žádná pravidla. Každý lovec je spokojen, když má ulovený kus ráže a ne struky, ale nikdo nepřemýšlí nad tím, že by mladí nadějní dvoletí kňouři měli být zachováni pro pozdější lov řekněme ve věku pěti až šesti let.

Další DVD, které se chystáme uvést pro české myslivce, bude samozřejmě také o lovu černé

zvěře, ale zároveň o tom, jak rozeznat při lovu bachyni od kňoura. Tento další film se věnuje jak střelbě z pevného stanoviště, tak lovu se psem v leči, a zároveň popisuje dosled poraněné černé zvěře. Velice si cením zájmu českých myslivců o moje filmy a bylo mi velkým potěšením zpřístupnit problematiku černé zvěře i vašim lovcům.

Mikael THAM

švédský filmař a spisovatel
Připravila firma LOCKJAKT.CZ

Mikaelovo filmové studio je lovcům neustále v patách

DVD Mikaela Thama, která byla vydána, anebo budou v nejbližší době vydána, v českém jazyce:

DVD LOCKJAKT – Vábení lišek ve Švédsku

DVD Vábení srnců

DVD Vzrušující lov divočáků & vysoké zvěře – díl 1.

DVD Lov medailových srnců (září 2010)

DVD Vzrušující lov divočáků & vysoké zvěře – díl 2. (podzim 2010)

Filmy Mikaela Thama je možné objednat na adrese www.lockjakt.cz a nebo koupit či objednat na dobírku v Knihkupectví Myslivost, Seifertova 81, 130 00 Praha 3